

Selvevaluering - Indledning

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Faaborg, juli 2012

Hvorfor lave selvevaluering på en friskole?

Det må slås fast, at såfremt man på en friskole vil tage hul på at bruge selvevaluering, må der være et ønske om at gøre det med henblik på *udvikling* af friskolen. **Hvis ønsket om selvevaluering udelukkende ses som en besparelse på honorar til en tilsynsførende, må vi fra Dansk Friskoleforening absolut fraråde at indføre selvevaluering på skolen.** En af vejene til udvikling af en friskole kan altså være at indføre selvevaluering.

I bekendtgørelsen står der:

Formålet med selvevalueringen er at vurdere om -

- skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- skolen efter sit formål og i hele sit virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene
- elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk samt historie, hvis skolen ikke afholder folkeskolens afgangsprøve i dette fag
- undervisnings sproget er dansk

Når I på jeres friskole starter på selvevaluering, skal der afsættes de fornødne ressourcer, og I skal gå efter at opbygge en evalueringskapacitet som grundlag for en god evalueringskultur.

God evalueringskultur¹:

- Evalueringskultur kræver tydelige beslutninger om hvor, hvordan og hvornår evalueringer foregår på henholdsvis skole- og individniveau, samt synlige handlinger i hele skolen.
- Evalueringskultur kræver skriftlighed om strategi, indhold og mål, for at alle kan arbejde systematisk med evaluering.
- Evalueringskultur kræver at skolen opbygger en evalueringskapaci-

¹ Kilde: www.ucn.dk, Idekatalog til udvikling af en pædagogisk evalueringspraksis, Pia Frederiksen og Pia Ulrich Bisgaard.

tet eksempelvis i form af varierede evaluerings- og testmaterialer, udpegning af faglige fyrtårne og databaser med resultater.

- Evalueringskultur kræver seriøs og konsekvent opfølgning, hvilket primært er en ledelsesopgave.

I denne vejledning til Dansk Friskoleforenings selvevalueringsmodel finder du en række anvisninger på relevant litteratur og links med henvisninger til evalueringsmodeller mv. Vi er i Dansk Friskoleforening bevidste om, at udbuddet af litteratur og links til stadighed er stigende, så vores henvisninger kan uden tvivl suppleres, men de kan ses som et sted at starte, hvis man er forholdsvis ny i »det med evaluering«.

Forside

Udfyld med skolens navn, dato for forældrekreds og bestyrelses vedtagelse af selvevaluering samt dato for underretning af Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

Forældrekreds og skolebestyrelse vil skulle vedtage selvevalueringen i henhold til skolens vedtægter. Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen skal have besked om vedtagelsen senest 14 dage efter vedtagelsen. Såfremt vedtagelsen er sket på en generalforsamling skal vedtagelsen underskrives af både dirigent og protokolfører, sker vedtagelsen på et møde for forældrekredsen skal vedtagelsen ligeledes underskrives af mødeleder og protokolfører.

Forsiden skal udfyldes for at formalia kan dokumenteres overholdt! Skoler der vil selvevaluere, kan vi anbefale at starte selvevalueringen et eller to år inden den sidste tilsynsrapport bliver forelagt en generalforsamling, således at der i en overgangsperiode både er en tilsynsrapport fra en tilsynsførende og f.eks. fase 1 som er evalueret (se side 5)

Styring af evalueringsforløbet

Når skolens forældrekreds har vedtaget at benytte selvevaluering i stedet for at vælge en/flere tilsynsførende skal der lægges en tidsplan for selvevalueringens gennemførelse. Selvevalueringen skal være færdig indenfor en treårig periode, men det er valgfrit for skolen, om den evt. vil gennemføre alle kapitlerne i selvevalueringen på kortere tid end de tre år og derefter have en periode uden at skulle gå i dybden med selvevaluering. Almindeligvis vil vi fra Dansk Friskoleforenings side anbefale, at bruge et treårigt forløb på selvevalueringen, men der kan tænkes situationer, hvor det ikke vil være hensigtsmæssigt, eksempelvis i tilfælde hvor skolen har besluttet at foretage tilbygning eller omfattende reovering af eksisterende bygningsmasse. Andre eksempler vil givetvis kunne findes.

Det er altså muligt for skolen, at sætte en anden tidsramme for forløbet, hvis det skønnes at være det bedste for skolens arbejde, tidsrammen må dog ikke strækkes udover tre år. Rækkefølgen af kapitlerne er derimod ikke valgfri og skal følges.

Fase i evalueringsperioden Evalueringsperioden varer tre år, men det er muligt at foretage evalueringen hurtigere, om ønsket.	Præcis tidsangivelse for afslutningen af hvert kapitel (f.eks.: ved. Udgangen af september måned i 2015)	Kapitler der evalueres i nævnte rækkefølge i perioden
Fase 1	<i>Udfyldes af skolen</i>	Kapitel 1 Kapitel 2 Kapitel 3 Kapitel 6
Fase 2	<i>Udfyldes af skolen</i>	Kapitel 4 Kapitel 5 Kapitel 9 Evt. kapitel 12 (valgfrit)
Fase 3	<i>Udfyldes af skolen</i>	Kapitel 7 Kapitel 8 Kapitel 10 Kapitel 11

Venlig hilsen

Troels Midtgaard
Konsulent, Friskolernes Kontor

Selvevaluering - kapitel 1

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Skolens profil

Formålet med dette kapitel er at give indblik i den kontekst, skolens selvevaluering indgår i.

Det betyder, at der ikke direkte skal evalueres i dette kapitel, men at man skal give læserne af evalueringen indblik i, hvordan skolens værdier, rammer og struktur er.

1.1

Her indskrives skolens værdigrundlag. En del af skolens værdigrundlag vil også være skolens formål. Nogle skoler kan også have beskrevet en særlig profil.

1.2

Skolens elevtal og antallet af lærere på evalueringstidspunktet.

Disse data kan evt. suppleres med antal elever over og under 13 år, og oplysninger om det samlede antal stillinger.

1.3

Oplysning om på hvilke klassetrin skolen tilbyder undervisning.

1.4

Skolens organisering.

Er undervisningen årgangsdelt eller foregår der også ikke årgangsdelt undervisning? Er skolen inddelt i afdelinger, grupper eller andet?

1.5

Hvis skolen ikke har undervisning i 9. eller 10. klasse, skal denne rubrik springes over.

Hvis skolen har undervisning i 9. eller 10. klasse:

Afholder skolen folkeskolens afgangsprøver, eller er skolen prøvefri i alle fag, i historie eller i kristendomskundskab?

1.6

De fag, hvor skolen følger ¹folkeskolens slutmål noteres, og de fag, som skolen selv har fastsat slutmål for, noteres. Husk også de såkaldte timeløse fag i folkeskolen og evt. fag som findes på jeres skole, men ikke findes i folkeskolen. Ifølge Friskolelovens § 1 a skal skolen fastsætte slutmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i og for folkeskolens obligatoriske emner.

¹ Se »Vejledning om udarbejdelse af delmål og slutmål samt undervisningsplaner for friskoler og private grundskoler« på retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=24981>

Til afklaring af pkt. 1.6 udfyldes skema A1-A4. Bemærk, at alle fag er nævnt her, men at det altså vil være tilladt at lave et skema, hvor det kun er folkeskolens fagområder, der er nævnt. For overblikkets skyld skal de med * markerede fag dog være udfyldt, da disse fag behandles nærmere i pkt. 1.7 og i kapitel 3. Derfor kan det med fordel gøres allerede nu i behandlingen af kapitel 1. Historie skal dog kun medtages, hvis faget er prøvefrit.

Skema A1-A4

Indsamling af fakta vedr. delmål og slutmål.

Få først et overblik over i hvilke fag skolen har beskrevet sine egne mål. I de følgende 4 skemaer kan man se, hvorledes Fælles Måls progression i fagene er opbygget. Der bør derefter laves et skema, der beskriver den valgte progression, skolen har. Hvis skolen i alle fag følger Fælles Mål, kan skemaet benyttes uændret. (Bemærk, at Folkeskolens delmål kaldes trinmål, men at det tilsvarende udtryk i de frie grundskoler er delmål)

- Skema A1: det humanistiske fagområde
- Skema A2: det naturvidenskabelige fagområde
- Skema A3: de kreative fag (det praktisk-musiske fagområde)
- Skema A4: Folkeskolens obligatoriske emner

Skema A1	Dansk *	Engelsk *	Tysk/ fransk	Historie (*) Kun hvis faget er prøvefrit på skolen	Kristendoms- kundskab	Samfundsfag
Fagområde: Humanistiske fag						
Børnehaveklasse						
1. klasse	Start				Start	
2. klasse	Delmål					
3. klasse		Start		Start	Delmål	
4. klasse	Delmål	Delmål		Delmål		
5. klasse						
6. klasse	Delmål			Delmål	Delmål	
7. klasse		Delmål	Start Delmål			
8. klasse						Start
9. klasse	Slutmål	Slutmål	Slutmål	Slutmål	Slutmål	Slutmål
10. klasse	Slutmål	Slutmål	Slutmål			

Skema A2 Fagområde: Naturfag	Matematik *	Natur og tek- nik	Fysik/ kemi	Biologi *	Geografi *
Børnehav- veklasse					
1. klasse	Start	Start			
2. klasse		Delmål			
3. klasse	Delmål				
4. klasse		Delmål			
5. klasse					
6. klasse	Delmål	Slutmål			
7. klasse			Start	Start	Start
8. klasse			Delmål	Delmål	Delmål
9. klasse	Slutmål		Slutmål	Slutmål	Slutmål
10. klasse	Slutmål		Slutmål		

Skema A3 Fagområde: Kreative fag	Idræt	Musik	Billedkunst	Håndarbejde	Sløjd	Hjem- kundskab
Børnehav- klasse						
1. klasse	Start	Start	Start			
2. klasse	Delmål	Delmål	Delmål			
3. klasse						
4. klasse		Delmål		Start	Start	Start
5. klasse	Delmål		Slutmål			
6. klasse		Slutmål				
7. klasse	Delmål			Slutmål	Slutmål	Slutmål
8. klasse						
9. klasse	Slutmål					
10. klasse						

Skema A4 Fagområde: Folkeskolens obligatoriske emner Børnehaveklasse	Færdselslære	Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab	Uddannelses- og erhvervs- og arbejdsmarkedsundervisning
1. klasse	»Den lille gåprøve«	Start	Start
2. klasse			
3. klasse	»Den lille cyklistprøve« Delmål	Delmål	Delmål
4. klasse			
5. klasse			
6. klasse	»Cyklistprøven«	Delmål	Delmål
7. klasse	Delmål		
8. klasse			
9. klasse	Slutmål	Slutmål	Slutmål
10. klasse			

1.7

De fag, hvor folkeskolens ²trin- eller slutmål følges, skal noteres og de fag, hvor skolen selv har fastsat del- eller slutmål, noteres. Dette gælder for fagene dansk, matematik, engelsk, geografi, biologi og fysik/kemi.

Andre fag, hvor skolen har fastsat trin- eller delmål kan også noteres her. Det er kun obligatorisk for fagene dansk, engelsk, matematik, geografi og biologi, fysik/kemi samt historie, såfremt skolen er prøvefri i historie.

Skemaerne A1 til A4 benyttes på samme måde som for punkt 1.6.

² For de frie grundskoler gælder begreberne slutmål, delmål og undervisningsplaner, disse begreber er beskrevet nærmere i »Vejledning om udarbejdelse af delmål og slutmål samt undervisningsplaner for friskoler og private grundskoler« på retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=24981>

I Folkeskolen bruges begreberne trin- og slutmål samt læseplaner, hvor de tilsvarende begreber i de frie skoler er delmål, slutmål og undervisningsplaner.

Elevers faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

Formålet er at give indblik i, hvordan og på hvilket grundlag skolen systematisk vurderer elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen.

Det betyder, at skolen skal vurdere om elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte er på et niveau, der står mål med, hvad der almindeligvis kan forventes i folkeskolen. De foranliggende undersøgelsespunkter kan altså give anledning til at overveje ændringer i: tilrettelæggelsen af undervisningen, metoderne der bruges til at vurdere elevernes standpunkt mm. således at elevernes standpunkt kan bedres.

Se skema B1

2.1 Praksisbeskrivelse/fakta indsamling

Her redegøres for hvilke evalueringsmetoder skolen anvender til at iagttage elevernes faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen.

Metoder til evaluering af eleverne kan ses på www.uvm.dk, søg på evaluering (alternativt: <http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Folkeskolen/De-nationale-test-og-evaluering/Evaluering/Inspiration-til-evaluering>)

Skema B1 benyttes

Inden punktet evalueres endeligt kan nedenstående spørgsmål hjælpe til indsigt i problemstillingerne omkring, hvordan man konstaterer elevernes individuelle standpunkter i diverse fag.

Hvilke pædagogiske begrundelser og overvejelser har skolen gjort sig i forbindelse med valget af evalueringsmetoder af elevernes standpunkt?

Hvilke værdimæssige begrundelser og holdninger har skolen til valget af evalueringsmetoder.

Har skolen undersøgt andre metoders anvendelighed til at afdække elevernes faglige standpunkt.

2.2 Praksisbeskrivelse/fakta indsamling

Hvordan anvendes metoderne til evaluering af elevernes faglige standpunkt og elevernes generelle udbytte? Hvor ofte anvendes de?

2.3 Praksisbeskrivelse/fakta indsamling

Hvor ofte inddrages en elev i evalueringen af sit faglige standpunkt og hvordan inddrages eleven i evalueringen af sit generelle udbytte af undervisningen?

Hvordan inddrages forældrene i evalueringen af deres børns faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen?

Hvordan inddrages lærere og pædagoger (andre medarbejdere) i evalueringen af elevernes faglige standpunkt og elevernes generelle udbytte af undervisningen? Her er det relevant at gennemgå de faglige samarbejdsrelationer mellem de medarbejdere, en elev er i berøring med i løbet af et skoleår. Det kan også være relevant her at gennemgå, hvordan overdragelse af f.eks. en klasse sker fra en lærer til en anden, når klassen skifter lærere.

2.4 Praxisbeskrivelse/fakta indsamling

Hvor ofte og hvordan underrettes elever og forældre om elevens udbytte af undervisningen?

Afholdes der samtaler og med hvem?

Er der skriftlighed i dele af underretningerne?

Hvilken form har de skriftlige underretninger? (er det karakterer, skriftlige bedømmelser af projekter?)

I nedenstående skema indsamles relevante fakta. Hvis f.eks. indskolingen har samme forhold i punkterne 2.1-2.4 kan der naturligvis udfyldes på samme måde i kolonnerne under hvert punkt (flet cellerne).

Når skemaet er udfyldt, kopieres det over i oplysningsskemaet vedr. kap 2

Skema B1	2.1 Hvilke evalueringmetoder benyttes til at klarlægge standpunkt og generelle udbytte af undervisningen?	2.2 Anvendelsesfrekvens: Hvor ofte benyttes metoderne i de forskellige klasser, hold, grupper?	2.3 Hvor ofte inddrages?:	2.4 hvordan og hvor ofte sker underretning af forældre og elever?
Bh. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
1. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
2. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
3. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre	

	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• kolleger	
4. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
5. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
6. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
7. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
8. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
9. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	
10. kl.	<ul style="list-style-type: none">• Fag• Fag• Fag• Fag		<ul style="list-style-type: none">• elever• forældre• kolleger	

2.5 Vurdering

Lever evalueringsmetoderne op til skolens mål- og formål?

Hvordan vurderes elevernes standpunkt at være i forhold til, hvad der kan forventes på de forskellige alderstrin? Hvilke referencer og sammenligninger kan skolen gøre ud fra de valgte evalueringstyper?

Hvilke iagttagelser indikerer, at eleverne på de forskellige alderstrin har opnået standpunkter, der står mål med, hvad elever med tilsvarende forudsætninger normalt ville kunne have opnået i folkeskolen?

Konklusion på vurderingen

Vurderes det, at eleverne har et standpunkt og et generelt udbytte af undervisningen, som står mål med, hvad der vil kunne forventes i folkeskolen? Hvor adskiller elevernes standpunkt sig? Ligger eleverne bedre eller dårligere i forhold til forventningerne til en lignende elevgruppe i en folkeskole i området?

Dette skema kan kopieres ind i svarskemaet, hvis inddelingen er en anden, rettes teksten.

Vurderingen kan evt. deles i grupperinger, som forekommer på skolen f.eks. indskoling, mellemtrin og udskoling, og sættes i forhold til slut- og delmål.

Skema B2 Samlet vurdering/konklusion af/på elevernes faglige standpunkt i forhold til slut- og delmål	Dansk	Matematik	Engelsk	Historie (kun hvis skolen er prøvefri i dette fag)
Indskoling				
Mellemtrin				
Udskoling				

Handleplan

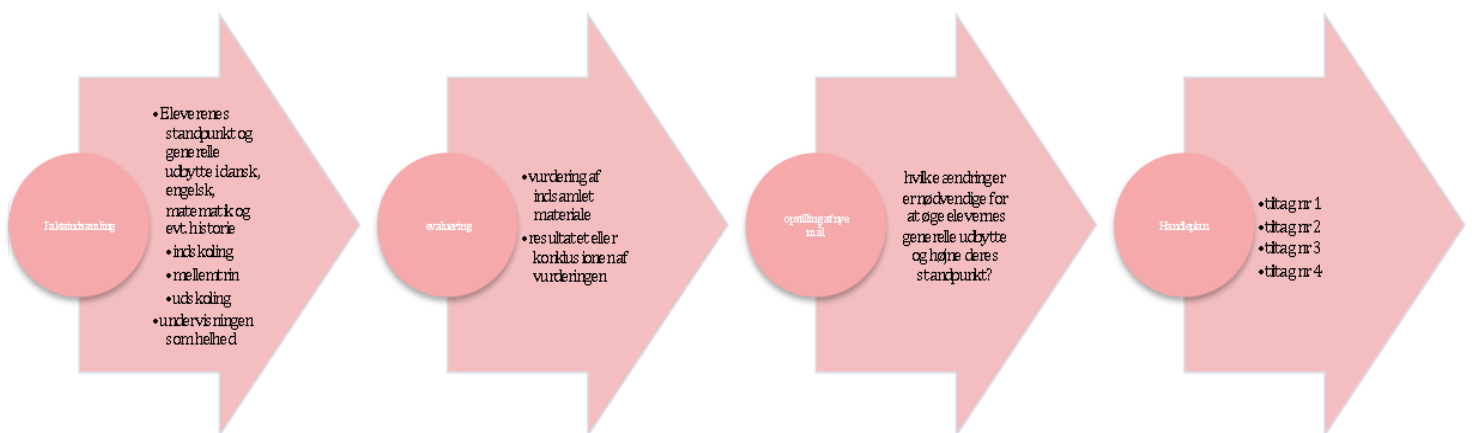
Hvilke tiltag kan højne elevernes faglige standpunkter og generelle udbytte af undervisningen? (nye målsætninger, procedurer og tiltag, der påvirker undervisningen)

Det er vigtigt at gøre sig klart, hvem der gør hvad, hvornår.

Tidsplan:

Hvornår skal tiltagene være implementerede? Giver det mening at lave en bestemt rækkefølge på tiltagene?

Figur 1¹

¹ Vedr. 2. pil: Her konkluderes på, om elevernes standpunkt er godt nok.

Selvevaluering - kapitel 3

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Skolens del- og slutmål samt undervisningsplaner

Formålet med dette kapitel er at give indblik i, hvordan skolen formulerer og justerer del- og slutmål samt undervisningsplaner for skolens fag og fagområder. I forlængelse heraf er formålet at give indblik i, hvordan skolen løbende iagttager, vurderer og justerer undervisningens tilrettelæggelse og gennemførelse.

Fra skema A1-A4 får skolen et overblik over fagområdernes og fagenes progression. Disse skemaer holdes for øje, når skema C udfyldes. Slut- og delmål samt undervisningsplaner skal beskrives for fagene dansk, matematik, engelsk og historie såfremt faget er prøvefrit i 9. klasse. Det samme gælder de øvrige fag eller for fagområderne »de humanistiske fag, de naturvidenskabelige fag, de praktiske musikfag«.

Vejledning til udfyldelse af skema C

I første kolonne tydeliggøres det, om der er valgt fagområder eller om alle fag bliver undersøgt. Skriv det valgte i skemaet.

Skema A1-A4, samt evt. yderligere undersøgelser ligger til grund for udfyldelse af anden og tredje kolonne.

I kolonne 3.1 besvares spørgsmålet: Hvilke instanser er inddraget i fastlæggelsen af del- og slutmål? Er det fagudvalg, teams, ledelse, bestyrelsen eller?

I kolonne 3.2.1 fastslås om der i evalueringsperioden har været ændringer i del- og slutmål.

I kolonne 3.2.2 gives en forklaring på beslutningen om at ændre i del- og slutmålene. Hvis der ingen ændringer har været, noteres dette med en – (bindestreg)

Skolens brug af del- og slutmål

Skema C

F A G O M R Å D E R	Fag	Delmål: Fastsætter skolen selv del- mål?	Slutmål: Fastsætter skolen selv slutmål? (Cellerne ud for hvert fag er slået fra, da man kan be- skrive slutmål for fagområ- derne)	3.1 Hvem er inddraget i fastlæggelsen af del- og slutmålene?	3.2.1 Er der sket ændringer i del- og slut- målene i eva- luerings- perioden?	3.2.2 Baggrun- den for æn- dringerne.	3.3 Hvordan inddrages del- og slutmål i undervis- ningen?	3.4 Hvordan vurderes det om del- og slutmål står mål med hvad der kræves i Folkesko- len?	3.6 ¹ Hvordan sko- len fastlægger og reviderer del- og slut- mål samt un- dervisnings- planer for sko- lens fag og fagområder,	
Humanistiske fag	Dansk								Skal udfyldes	
	Engelsk								Skal udfyldes	
	Tysk								Kan udfyldes	
	Fransk								Kan udfyldes	
	Historie									Kan udfyl- des/ skal ud- fyldes, hvis skolen er prø- vefri i faget
	Kristen- doms- kundskab									Kan udfyldes

¹ Det **skal** beskrives hvordan skolen fastlægger og reviderer del- og slutmål samt undervisningsplaner for de tre fagområderne sammen med dansk, engelsk, matematik og evt. historie, men det kan også gøres for hvert enkelt fag, hvis man ønsker det.

Naturvidenskabelige fag	Matematik								Skal udfyldes
	Natur og teknik								Kan udfyldes
	Fysik/kemi								Kan udfyldes
	Biologi								Kan udfyldes
	Geografi								Kan udfyldes
Praktisk- musikke fag	Idræt								Kan udfyldes
	Musik								Kan udfyldes
	Billedkunst								Kan udfyldes
	Håndarbejde								Kan udfyldes
	Sløjd								Kan udfyldes
	Hjemkundskab								Kan udfyldes

Kolonne 3.3 er formodentligt den kolonne, der vil volde de fleste vanskeligheder at få udfyldt. Hvis ikke ledelsen har udstukket konkrete retningslinjer for, hvorledes målene skal inddrages i undervisningen (hvilket ville være meget usædvanligt), så må dette undersøges: der må findes mindst et eksempel fra hvert af fagområderne og fra dansk, engelsk og matematik samt historie, såfremt dette fag er prøvofrit. Eksemplet kan tages fra enkeltlæreres årsplan eller fra eller klasseteams. Det kan selvfølgelig også være beskrevet i skolens undervisningsplan, men dette er næppe tilfældet på ret mange skoler. Hvis skolen har flere spor, bør det sikres, at eksemplerne er »eksemplariske«.

I kolonne 3.4 kan spørgsmålet f.eks. besvares ved at sammenligne forskellige testreferencer fra baggrundsundersøgelser. Der kan evt. også sammenlignes på afgangskarakterer fra 9. eller 10. klasse. Elever, der optages på skolen på senere klassetrin, kan også være en form for reference – men der skal selvfølgelig tages højde for de enkelte elevers forudsætninger.

I kolonne 3.6 argumenteres der for de mål, skolen selv har fastsat, og hvordan disse står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

3.5 Standpunkt og fagenes mål

Hvordan inddrages elevernes standpunkt og udbytte af undervisningen på årgangs- eller trinniveau i evalueringen af, om skolens undervisning leder frem til del- og slutmålene i de enkelte fag og områder?

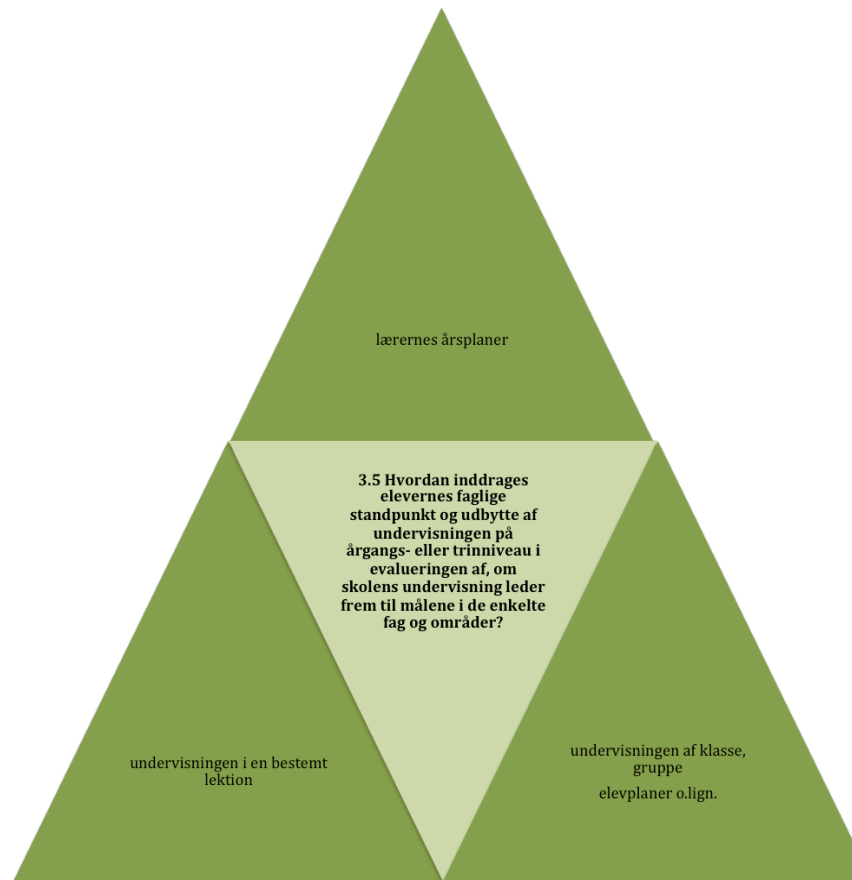
Dette skal undersøges for dansk, engelsk og matematik, men kan også undersøges for andre fag, hvis det skønnes at være en god ide. Nedenstående figur skal opfattes som en hjælp til overvejelserne om, hvordan dette sker.

Figur 2

Hvornår tages elevernes faglige standpunkt op?

Hvilke fora behandler elevernes faglige standpunkt: lærermøder, forældremøder, fagudvalg, v. overlevering fra indskoling til mellemtrin osv?

Hvilke procedurer har skolen fastlagt, for at følge udviklingen i elevernes standpunkt og generelle udbytte?

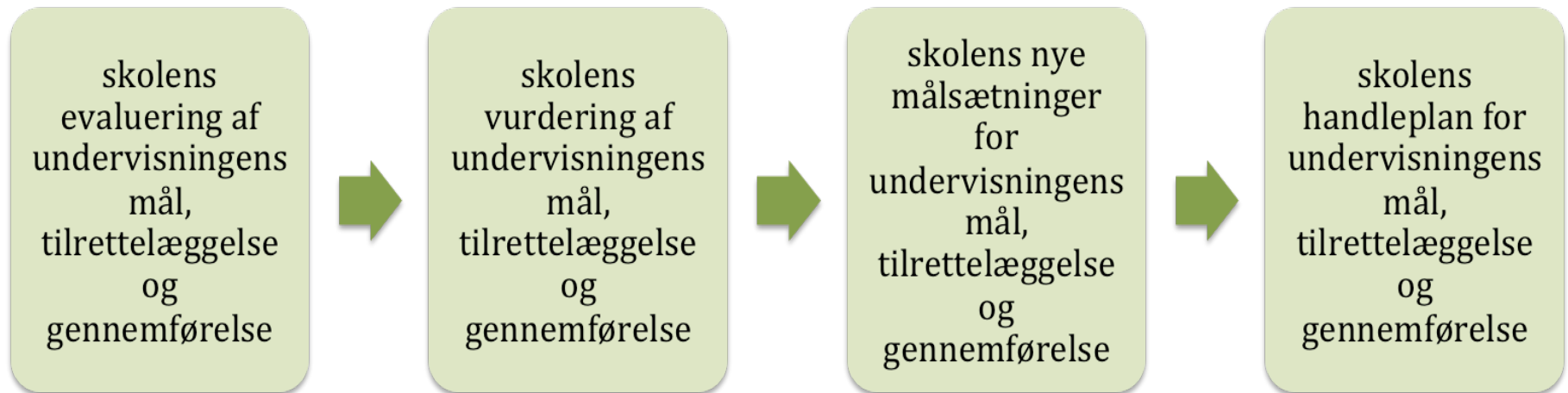
Evaluering af undervisningens mål, tilrettelæggelse og gennemførelse

3.7 Konklusion/vurdering af kapitel 3

Sikrer skolens nuværende procedurer for opstilling af del- og slutmål, at undervisningen fører frem til et muligt fagligt niveau for eleven, der står mål med, hvad der almindeligvis kan forventes i folkeskolen?

Resultatet af evalueringen indskrives i skemaet for kapitel 3.

Vurdering af resultatet af evalueringen! Skal der ændres på del- og slutmål eller ændres på procedurer?
Handleplan opstilles – påtænker skolen at justere målene? I hvilke fag? Tidsramme for nye tiltag

Elevens alsidige personlige udvikling

Figur 4.1

Gør jer klart, hvilke underpunkter hver firkant i ovenstående figur kan have på jeres skole. Kan der evt. være flere? Meningen med figuren er, at det tages op til overvejelse, om den enkelte elev bliver præsenteret for flere forskellige typer inputs fra hver af boksene. Hvis f.eks. eleven altid er henvist til at skulle fremlægge på én bestemt måde, så kan det muligvis være tvivlsomt, om det kan medføre, at eleven kan få fremmet sin alsidige personlige udvikling.

Elevens alsidige udvikling har sin baggrund i mange forskellige faktorer. For yderligere inspiration på dette punkt kan henvises til: Centrale Færdigheds- og Kundskabsmål, der kan downloades fra www.uvm.dk, faghæfte nr. 47.

På www.eva.dk ligger der en evalueringsrapport om »alsidig udvikling«, der også kan medvirke til inspiration for den videre udvikling af begrebet »elevens alsidige udvikling« på den enkelte skole.

4.2. Hvordan evalueres elevens alsidige udvikling i hvert pkt.?

Skema E

4.1	Udtryks- former eleven bliver præsente- ret for	Lærings- stile ele- ven har mulighed for at be- nytte	Arbejds- former eleven har mu- lighed for at benyt- te/bliver præsente- ret for	Undervis- vis- ningsmil- jøet på skolen	Elevens faglige udbytte af undervis- ningen	Elevens emotio- nelle ud- vikling	Elevens sociale udvikling
Beskrivelse til 4.1							
4.2	*	*	*				
Evalue- ringsme- tode (opdeles evt. i flere klassetrin)							
Indskoling							
Mel- lemtrin							
Udskoling							

Evalueringerne kan for eksempel bestå af klasselærere, kærnelærere eller klasseteams nedskrevne vurderinger af de enkelte elever. For mere inspiration til evaluering af elevens alsidige udvikling se evt. www.uvm.dk/evaluering Husk, at enkeltelever ikke må være genkendelige i denne evaluering, i praksis vil det være en gruppe af elever, der bliver betragtet under ét - eksempelvis en klasse eller indskolingsgruppen, men det skal gøres ud fra det perspektiv, at den enkelte elev skal have mulighederne.

I de tre første punkter mærket med * kan dokumentation med videooptagelser eventuelt være en supplerende mulighed.

Hvilke aktiviteter har skolen, som går på tværs af flere årgange eller grupper, for eksempel morgensangsaktiviteter, teateruger, projektuger, fælles lejrskole o. lign.?

For en yderligere vurdering af, hvad »elevens alsidige udvikling« kan dække over, se faghæfte nr. 47, »Elevens alsidige udvikling«¹

¹ Faghæftet kan ses på www.uvm.dk under fælles mål eller her: <http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Folkeskolen/2010/~media/Publikationer/2010/Folke/Elevernes%20alsidige%20udvikling/Elevernes%20alsidige%20udvikling.ashx>

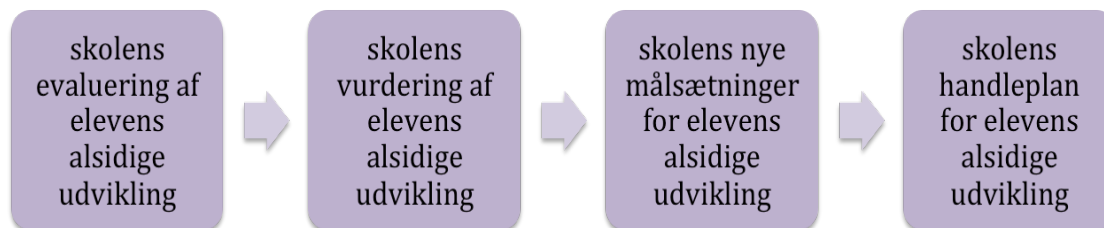

4.3 Resultatet af evalueringen af elevens alsidige udvikling?

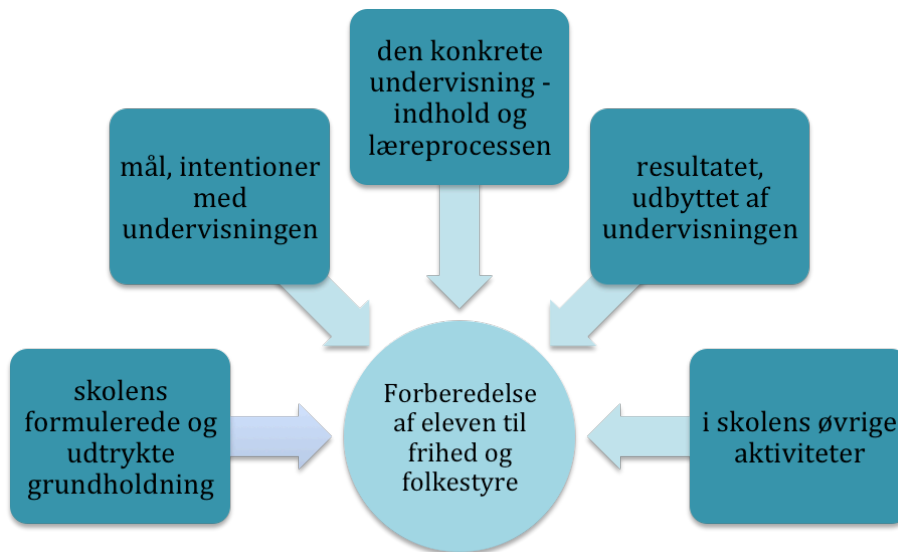
Skolen skal også graden af alsidighed. Er undervisningen eksempelvis stærkt præget i en bestemt retning (f.eks. boglig, idrætslig eller kreativ), således at eleven oftest bliver stillet overfor udfordringer, der peger i en bestemt retning?

Giver den samlede evaluering anledning til ændringer?
Er billedet forskelligt i indskoling, mellemtrin og udskoling?

Hvilke ændringer kan medvirke til større alsidighed? Kan der jf. figur 4.1 findes nye muligheder for at udvikle elevens alsidige udvikling?
Hvilke nye tiltag er beskrevet i skolens handleplan?

Frihed og folkestyre

5.1 Undersøgelse af, hvordan skoler forbereder til frihed og folkestyre i selve undervisningen, i skolens øvrige aktiviteter, i kontakten med den enkelte elev, på klasseniveau og på skolen som helhed

Nedenstående spørgsmål vil næppe være opfyldt til fulde på én eneste skole – hverken folke- eller friskole - i Danmark, men spørgsmålene kan tjene til at afklare om »frihed og folkestyre« præger skolens hverdag og undervisning skolen. Der kan ikke gives nogen retningslinjer for, hvor mange punkter, der skal være identificeret, men et vist antal skal være. De resterende spørgsmål kan muligvis tjene til inspiration for kommende indsatsområder.

Listen af spørgsmål kan heller ikke betragtes som udtømmende.

Skolens formulerede og udtrykte grundholdning:

- Hvilke tegn er der i skolens vedtægter eller værdigrundlag på, at frihed og folkestyre respekteres?
- Hvilke tegn på skolens hjemmeside, skolens værdigrundlag, publikationer m.v. viser, at skolen -

- respekterer kønnenes ligestilling?
- respekterer forskellige religioner og religiøse tilhørsforhold?
- respekterer såvel børn som voksne?
- respekterer handicappede og elever med særlige behov?
- har respekt og tolerance over for forskellige politiske synspunkter?
- har udarbejdet handleplaner, der skal sikre gensidig ansvarlighed og demokratisk læring gennem dialog og deltagelse, for eksempel omkring elevrådsarbejde, klasseregler og ordensregler?
- har definerede politikker for indsatser på området »frihed og folkestyre«, eksempelvis en mobbe- eller trivselspolitik?
- i relevante sammenhænge tager klar afstand fra diskrimination, ekstremisme, racisme, sexismen og vold?

Mål og intentioner med undervisningen:

- Hvilke tegn findes der i skolens formulerede trin- og slutmål samt læseplaner -
 - for udvikling af elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder alles ligeværd uanset køn, hudfarve og overbevisning?
 - for formulerede målsætninger for indførelsen og indøvelsen af eleverne i dansk demokratisk livsform og folkestyrets principper og værdier?
 - for formulerede målsætninger om, at eleverne deltager i demokratiske processer og samværsformer, herunder lærer at respektere andres synspunkter og at læse problemer gennem dialog, for eksempel i forbindelse med formaliseret elevrådsarbejde?
 - på, at skolen har formuleret mål for, at eleverne opnår kendskab til forskellige kulturer og livssyn?

Den konkrete undervisning, indhold og læreprocessen:

- Hvilke tegn findes der i undervisningen, det faglige stof, temaer mv. på, at skolen tilgodeser -
 - opfattelsen af demokratiet som samtale- og dialogform, viden om og forståelse for demokrati og arbejdet i et politisk system og politiske konflikter?
 - undervisning i den indbyrdes sammenhæng mellem frihed og ansvar samt rettigheder og pligter, der udspringer af Grundloven?
 - undervisning i principper for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der er udtrykt i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention?
 - undervisning, der tilgodeser den enkelte elev/elevernes mulighed for at arbejde med samfundsmæssige problemstillinger?

- undervisning, som giver grundlag og mulighed for elevernes personlige stillingtagen til forskellige former for demokratiopfattelse?
 - undervisning, som giver mulighed for, at eleverne kan opnå indsigt i fællesmenneskelige eksistenstemaer, for eksempel sorg, kærlighed og forelskelse?
 - at indholdet i undervisningen mv. i relevante sammenhænge opdrager til/danner til demokratisk adfærd?
 - at forskellige vinkler på arbejdet med demokratisk medborgerskab indgår i undervisningen?
 - at indholdet i undervisningen tager afstand fra diskrimination, ekstremisme, racisme, sexismen og vold?
 - undervisningen indeholder historiebevidsthed og fortolkning i relation til det aktuelt valgte indhold i undervisningen?
 - at den enkelte elev/eleverne møder undervisning, der skaber indsigt i forskellen mellem politik, kultur, videnskab og religion?
 - at den enkelte elev/eleverne generelt får mulighed for at møde andre holdninger, kulturer og værdier?
 - at undervisningen skaber mulighed for, at den enkelte elev/eleverne udvikler refleksivitet, kommunikative færdigheder, sociale færdigheder og kritisk sans?
 - at undervisningen inddrager de forskelle (etniske, religiøse, kulturelle, sociale mm.), som kan være/er repræsenteret i elevgruppen?
 - at indholdet i undervisningen i relevante faglige og aldersmæssige sammenhænge omhandler demokrati, folkestyret, menneskerettigheder, retsstaten, tredelingen af statsmagten, det politiske system, medborgerskab – herunder forholdet mellem formel og reel politisk indflydelse?
- Eksempler på mulige undervisningsemner i indskolingen: regler og pligter i skole og hjem, mobning og empati, tolerance over for det anderledes, respekt – omgangstone og sprogbrug.
 - Eksempler på mulige undervisningsemner på mellemtrinnet: fællesskab, konfliktløsning, kulturforståelse og deltagelse i demokratiet.
 - Eksempler på mulige undervisningsemner i udskolingen: Grundloven, demokratiske principper, værdier, normer og kultur, racisme og totalitarisme, ligestilling, børns rettigheder, børns levevilkår samt menneskerettigheder.
 - Hvilke tegn findes der på, at læreren og undervisningsformerne formidler demokratisk undervisning, og optræder som rollemodel for demokratisk adfærd (pædagogik/didaktik), således at
 - undervisningen ikke indebærer diskrimination pga. religion, race eller andet?

- undervisningen ikke indebærer ulighed mellem kønnene?
 - at der i undervisningen udvises tolerance over for andre holdninger end dem, skolen bygger på?
 - Så læreren er loyal over for skolens værdigrundlag i sine handlinger, herunder i sine udtalelser?
 - så læreren begrundet og tydeliggør de valgte undervisnings- og arbejdsformer for den enkelte elev/eleverne?
 - læreren fremstår som velorienteret om samfundsforhold, herunder historiske vilkår, og om hvad der sker i verden omkring os, både lokalt, nationalt og globalt?
 - læreren bidrager til, at eleverne i undervisningen bearbejder de ting, der sker omkring dem både lokalt, nationalt og globalt?
 - læreren udviser omsorg for den enkelte elev?
 - læreren fremmer, at hver enkelt elev oplever sig selv som en vigtig del af et forpligtigende fællesskab, hvor samarbejde, engagement, ansvar og tolerance er vigtige ingredienser?
 - læreren etablerer undervisningsformer og rammer, der sikrer ligestilling og respekt i samtalerne i klassen på trods af eventuel uenighed?
 - At læreren søger at sikre, at alle elever, uanset forskellig udtrykssevne, deltager og yder noget i undervisningen, herunder udtrykker personlige holdninger til undervisningsstof og -form?
 - At læreren skaber rammer for indflydelse, forhandling og ligestillende samtaler?
 - At læreren udtrykker anerkendelse af de enkelte elever og grupper af elever?
 - At læreren udtrykker anerkendelse af elevernes tilgange, interesser, viden og kulturer?
 - At læreren sikrer ligestilling af den enkelte elev/eleverne?
 - At læreren sikrer gennem sine handlinger, at ingen elever forbliver socialt usynlige/ignoreret igennem de enkelte lektioner?
 - At læreren giver den enkelte elev følelsesmæssig støtte og bekræftelse af selvstændighed understøttet gennem opmærksomhed?
 - At lærerne sikrer, at undervisningen skaber indsigt i forskellen mellem politik, kultur og religion?
- Hvilke tegn findes der i arbejdsformerne og undervisningen på, at den enkelte elev/eleverne -
 - er medbestemmende og gives indflydelse på undervisningens indhold og form på et relevant niveau i forhold til elevernes forudsætninger, behov og potentialer?
 - indgår i klassediskussioner, laver undersøgelser, spiller rollespil mm. om aktuelle emner, herunder politiske emner?

- får mulighed for og adgang til at danne og give udtryk for personlige meninger?
 - frit kan komme med ideer og meninger om det, der arbejdes med, uden at være bange for at være uenig med lærerne og andre elever?
 - forskellige forudsætninger for deltagelse i demokratiske processer, herunder fagligt niveau, sprog og kulturel baggrund, så den enkelte får optimal mulighed for deltagelse?
 - virker trygge og tillidsfulde over for hinanden og de voksne?
 - viser tegn på trivsel, glæde, spontanitet og åbenhed?
 - er deltagende?
 - viser tegn på at kunne handle og orienterer sig succesfuldt og frugtbart i forhold til andre, herunder viser respekt for andre elever og læreres forskellighed, uanset køn og forskelle i religion, kultur og interesser?
 - udviser selvtillid, selvrespekt og selvværd?
 - kan forholde sig til et givent mindretals argument og samtidig vise forståelse for flertallets magtposition og dermed acceptere demokratiets spilleregler?
 - gives anerkendelse gennem sin deltagelse og sit positive engagement i et fællesskab?
 - får mulighed for at forholde sig kritisk og argumenterende i undervisningen?
 - Udtrykker eventuel kritik ved hjælp af fælles anerkendte argumenter?
 - sikres indflydelse på undervisningsmiljøet?
- Hvilke tegn findes der i organiseringen af undervisningen på, at -
 - den enkelte elev/eleverne får mulighed for at deltage i demokratiske beslutningsprocesser på skolen?
 - undervisningen inddrager det omgivende samfund, herunder lokalsamfundet?
 - den enkelte elev/eleverne får generel mulighed for at deltage i demokratiske processer i samfundet for eksempel gennem opsøgende kommunikation med offentlighed og politikere?
 - den enkelte elev/eleverne gives mulighed for samarbejde i klassen og på tværs af klasserne?
 - der er etableret sammenhænge med kontakt til andre klasser og skoler, for eksempel i form af venskabsklasser, hvor eleverne kan møde elever med andre holdninger, interesser mm.?
 - undervisningen giver både plads for individualitet, originalitet, skabende tænkning og adfærd, uden at det går ud over fællesskabets rettigheder og muligheder?
 - der anvendes tidssvarende undervisningsmateriale, herunder aktuelt materiale fra aviser, tv og internet?

Resultatet og udbyttet af undervisningen

- Hvilke tegn findes der på, at eleverne/den enkelte elev har -
 - opnået viden om og i praksis lært at respektere det danske samfunds demokratiske spilleregler og værdier, herunder at samfundet bygger på en række grundlæggende menneske- og frihedsrettigheder, eksempelvis forbuddet imod diskrimination af køn, race og religion?
 - viser tegn på opnået viden og kundskaber om formelle rettigheder og pligter (for eksempel civile, politiske, sociale, kulturelle og religiøse)
 - kendskab til den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt og deres funktioner?
 - opnået kompetence i kritisk at forholde sig til argumentation, analyse, personlig stillingtagen og vurdering, så de kan deltage engageret og aktivt i folkestyret og i politiske processer?
 - evne til at lytte til andres synspunkter?
 - en adfærd, der respekterer andres holdninger, meninger og tro?
 - indsigt i forskellen mellem politik, kultur og religion?
 - mulighed for at drøfte og evaluere både den fælles undervisning og deres eget arbejde?

Skolens samlede virksomhed og kultur

- Der findes **ikke** tegn på, at skolen -
 - forskelsbehandler negativt eksempelvis pga. race eller etnisk oprindelse?
 - diskriminerer i sin optagelsespolitik på baggrund af køn eller etnisk oprindelse?
 - bedriver indoktrinering eller manipulation?
 - lader sig bruge som platform for ekstremistiske bevægelser som eksempelvis Hitzb-ut-Thrir og nationalsocialister til udbredelse af deres synspunkter eller hvervning af medlemmer?
- Skolen søger ikke at påvirke den enkelte elev /eleverne negativt, f.eks. til at bekæmpe demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?
- Findes der tegn på, at skolen -
 - dyrker forskellighed og mangfoldighed som en ressource med henblik på, at eleverne kan komme til at forstå forskelle og variationer?
 - arbejder bevidst på ikke at isolere sig selv som etnisk gruppe (segregation)?
 - arbejder bevidst og synligt med åbenhed og forståelse over for hinandens kultur, traditioner og ritualer?

- i sit dagligliv rummer samarbejdsprocesser, beslutningsprocesser og værdidiskussioner, der hviler på demokratiske principper?
- giver den enkelte elev/eleverne erfaringer med frihed i tanke, ord og handling?
- omgangsformen på skolen hviler på, at der skal være plads til alle, gensidig respekt og tolerance mellem lærere og elever og mellem eleverne indbyrdes?
- sørger for, at alle kan blive hørt og bliver hørt, hvis de ytrer sig?
- reagerer og handler konsekvent, hvis der forekommer krænkelse af enkelte elever og lærere eller grupper af elever og lærere?
- reagerer og handler konsekvent, hvis der forekommer tegn på ekstremistiske tendenser blandt eleverne eller udefrakommendes side?
- har offentlighed omkring aktuelle problemstillinger og diskussioner, der foregår blandt elever på skolen?
- er præget af en omgangstone med gensidig respekt?
- har etableret samarbejdsfora, f.eks. særlige arbejdsdage eller dialogmøder internt på skolen?
- har etableret samarbejdsfora med andre skoler omkring erfaringsudveksling?
- hvis skolen er prøveafviklende: deltager i censorsamarbejdet med omkringliggende folkeskoler?
- skolens miljø afspejler oplysning og informationstilgængelighed?
- har fælles arrangementer og aktiviteter på tværs af alder og klasser, som f.eks. morgensamling eller fællesspisning?
- skolen lægger vægt på og aktivt inddrager forældrene i relation til skolens forberedelse af eleverne til frihed og folkestyre?
- skolen sender medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer på kurser o. lign. i relevante emner om frihed og folkestyre eller medborgerskab?
- har en vedvarende debat om de former for praksis, der skal sikre elevernes forberedelse til frihed og folkestyre?
- har skolen etableret formaliserede elevråd, klassemøder med mere på skolen, som kan danne udgangspunkt for erfaringsbaseret demokratisk dannelse?

5.2 Beskrivelse af de metoder, der er anvendt til evaluering i 5.1.

Metoden kan være iagttagelser og systematisk nedskrivning. Alt efter skolens organisering, kan det f.eks. organiseres ved at fagudvalg, teams eller pædagogisk råd/lærermødet, hvor det diskuteres, hvilke tegn der kan eller ikke kan iagttages på skolen.

I processen kan det selvfølgelig også være relevant at undersøge, hvad skolens brugere oplever af tegn på frihed og folkestyre i skolens værdier og undervisning. Samtidigt kan der findes fokuspunkter, som skolen ønsker skal være synlige ved næste evaluering.

5.3 Resultatet af evalueringen:

Vurderingen af evalueringen?

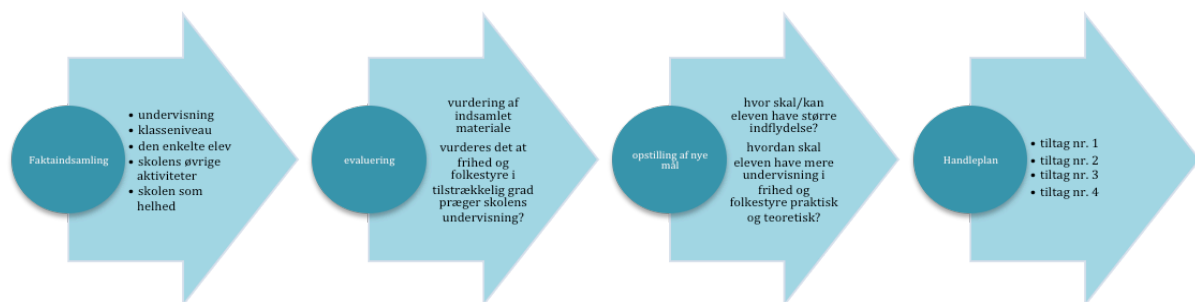
Skolen vurderer i hvilken grad den har levet op til bestemmelserne om frihed og folkestyre. Vurderingen kan eksempelvis lyde »Den Stråtækte Friskole har konstateret tegn i varierende styrke på, at skolen har implementeret tankerne omkring frihed og folkestyre i 71 procent af de spørgsmål, som er formuleret i Dansk Friskoleforenings Selv-evalueringsmodel. Skolen finder, at dette er et tilfredsstillende udtryk for at frihed og folkestyre er implementeret på skolen.

Opstillede handleplaner på baggrund af evalueringen.

På baggrund af gennemgangen af spørgsmålene omkring frihed og folkestyre, har skolen besluttet, at der oprettes et elevråd, der skal holde mindst 8 møder i løbet af skoleåret, og at klasserne på skift skal organisere morgensamlingen på onsdage indenfor de eksisterende rammer«.

Eller...

»Vi har ved denne evaluering opdaget, at vi ikke med sikkerhed kan sige, om vores elever vil modtage undervisning i grundloven, vi har derfor besluttet at sætte følgende tiltag i værk.....«.

6.2 Evaluering af forløbet omkring selvvalgt opgave i 10. Klasse

Spørgsmålene i skemaet er tænkt som en hjælp til at få et overblik over, om forløbet omkring selvvalgt opgave fungerer tilfredsstillende. Selv om der i skemaet er en kolonne, som hedder evaluering, er det ikke et krav at spørgsmålene hver for sig bliver evalueret.

Punktet skal i det mindste indeholde en beskrivelse af, hvordan skolen har tilrettelagt forløbet omkring selvvalgt opgave i 10. klasse.

Spørgsmål til afklaring af om forholdt	Evaluering (frivillig)	Nye mål	Handleplan
gives eleven mulighed for at arbejde selvstændigt med et givent emne, der tager sit udgangspunkt i elevens uddannelsesplan og valg af ungdomsuddannelse, herunder aktiviteter i form af brobygning og andet?			
Er opgaven placeret i forlængelse af brobygningsforløb eller kombinationer af brobygnings- og praktikforløb, således at opgaven kan indgå som en del af elevens efterbehandling heraf?			
Har eleverne mulighed for at anvende varierede arbejds- og udtryksformer under udarbejdelsen af opgaven?			
Modtager eleverne vejledning under hele opgaveforløbet m.h.t. at kvalificere elevens arbejde?			
Er eleverne forud for arbejdets begyndelse orienteret skriftligt om, hvad der lægges vægt på i bedømmelsen af opgaven?			
Er arbejdet med opgaven afsluttet inden 1. april?			
Havde eleverne fået bedømt deres opgaver senest 1 uge før de skriftlige prøvers begyndelse?			

6.3 Skolens forløb omkring vejledning og tilrettelæggelse af en uddannelsesplan

Spørgsmålene i skemaet er tænkt som en hjælp til at få et overblik over, om forløbet omkring elevernes udarbejdelse af en uddannelsesplan fungerer tilfredsstillende. Selv om der i skemaet er en kolonne, som hedder evaluering, er det ikke et krav at spørgsmålene hver for sig bliver evalueret.

Punktet skal i det mindste indeholde en beskrivelse af, hvordan skolen har tilrettelagt forløbet omkring elevens uddannelsesplans udarbejdelse i 10. klasse.

Spørgsmål til afklaring af om for overholdt	Evaluering (frivillig)	Nye mål	Handleplan
Bidrager vejledningen til at valg af uddannelse og erhverv bliver til størst mulig gavn for den enkelte og for samfundet, herunder at alle unge gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse.			
Målrettes vejledningen i særlig grad unge, som uden en særlig vejledningsindsats har eller vil få vanskeligheder ved at vælge, påbegynde eller gennemføre en uddannelse eller vælge et erhverv.			
Inddrager vejledningen såvel den enkeltes interesser og personlige forudsætninger, herunder uformelle kompetencer og hidtidige uddannelses- og beskæftigelsesforløb, som det forventede behov for uddannet arbejdskraft og selvstændige erhvervsdrivende.			
Bidrager vejledningen til, at frafald fra og omvalg i uddannelserne begrænses mest muligt, og at den enkelte elev eller studerende fuldfører den valgte uddannelse med størst muligt fagligt og personligt udbytte			
Bidrager vejledningen til, at den enkelte selv kan søge og anvende informationer, herunder it-baserede informations- og vejledningstilbud, om uddannelse, uddannelsesinstitutioner og fremtidig beskæftigelse.			
Gives vejledningen således, at der for den enkelte sikres sammenhæng og progression i vejledningsindsatsen.			

Er vejledningen uafhængig af sektor- og institutionsinteresser?			
Varetages vejledningen af personer, der har en uddannelses- og erhvervsvejlederuddannelse, som er godkendt af Undervisningsministeriet, eller som kan dokumentere et tilsvarende vejledningsfagligt kompetenceniveau			

6.4 Skolens forløb omkring brobygning eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med uddannelsesperspektiv

Spørgsmålene i skemaet er tænkt som en hjælp til at få et overblik over, om forløbet omkring brobygning mv. fungerer tilfredsstillende. Selv om der i skemaet er en kolonne, som hedder evaluering, er det ikke et krav at spørgsmålene hver for sig bliver evalueret.

Punktet skal i det mindste indeholde en beskrivelse af, hvordan skolen har tilrettelagt forløbet omkring brobygning mv. i 10. klasse.

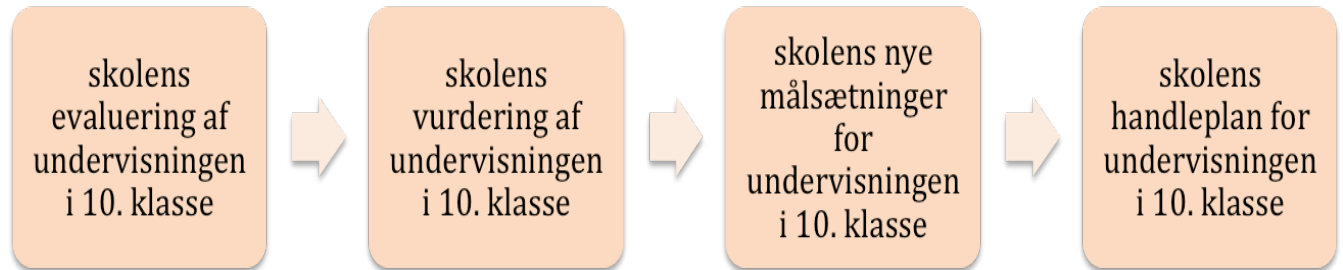
Spørgsmål til afklaring af om for- overholdt	Evaluering (frivillig)	Nye mål	Handleplan
Er eleverne tilbudt brobygning til gymnasial og erhvervsrettet ungdomsuddannelse eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv til erhvervsrettet ungdomsuddannelse			
Hvilke brobygningstilbud har eleverne haft? Hvilken varighed har tilbuddene haft?			

6.5 Resultatet af evalueringen af om skolens tilbud i 10. klasse står mål med undervisningen i folkeskolen og om skolen lever op til friskolelovens § 1. stk. 3 og skolens samlede vurdering heraf.

I evalueringen heraf kan indgå svar fra de ovenstående skemaer i 6.2, 6.3 og 6.4.

Vurderingen besvarer spørgsmålet: »I hvilken grad opfylder skolen kravet om, at de obligatoriske emner fra friskolelovens § 1. stk. 3 indgår i skolens tilbud og står skolens tilbud i 10. klasse mål med tilbuddet i folkeskolen?«

På baggrund af vurderingen kan der opstilles nye målsætninger for undervisningen i 10. klasse og udarbejdes en handleplan for, hvordan de nye målsætninger opnås.

Selvevaluering - kapitel 7

Friskolernes Kontor
Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Specialundervisning

7.1 Skolens måder at sikre, at den råder over de nødvendige kvalifikationer i forhold til specialundervisning

Hvilke specielle forudsætninger for støtteundervisning har skolens medarbejdere? Uddannelser, særlige erfaringer, andet?
Hvordan sikrer skolen medarbejdernes kompetencer?

7.2 Skolens måder at identificere elever, der har behov for støtteundervisning

Hvilke observationstyper bruges almindeligvis til identificering af elever med behov for specialundervisning? Testtyper?
Har en eller flere medarbejdere regelmæssig kontakt til kommunens PPR?
Hvordan identificerer skolen elever, der har behov for støtte enten permanent eller midlertidigt?

7.3 Måden, hvorpå skolen generelt har organiseret sin specialundervisning, herunder om skolen anvender handleplaner for eleverne

Hvilke indsatsstyper i specialundervisningen benytter skolen sig af?
Udarbejdes der handleplaner for elever med behov for specialundervisning?
Giv en generel beskrivelse af, hvordan støtteundervisning organiseres henholdsvis i klassen og udenfor klassen.

7.4 Måden, hvorpå det sikres, at den givne specialundervisning tilgodeser elevernes behov

Hvordan sikrer skolen, at elever, der modtager støtte og specialundervisning, får et udbytte af den givne type undervisning? Testtyper?
Hvordan sikres det, at specialundervisningen virker?

7.5 Resultatet af skolens evaluering af egen specialundervisning

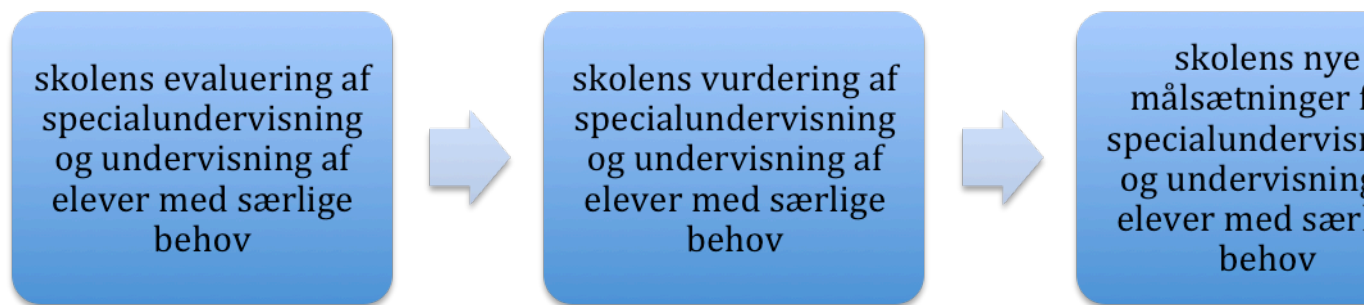
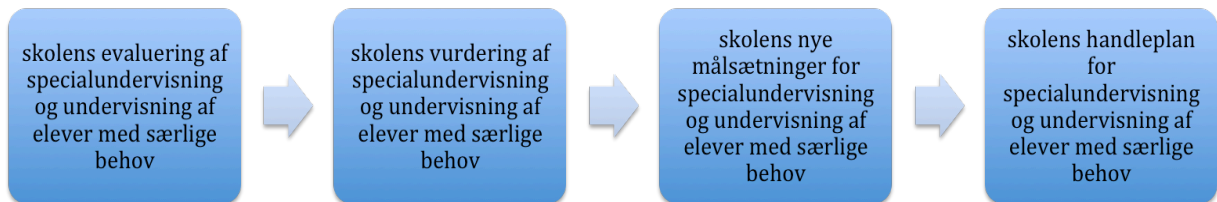
Hvordan vurderes skolens samlede specialundervisning? Har man ved evalueringen fundet, at screeningen af eleverne fungerer? Reagerer skolen hurtigt, når en elev har fået konstateret et støttebehov? Får elever, der modtager støtteundervisning, et tilfredsstillende udbytte af indsatsen?

Har skolen på baggrund af denne evaluering besluttet nye tiltag, ændringer i procedurer eller lignende? Har skolens leder eller lærere, der er beskæftiget med specialunder

visning søgt information om, hvordan andre skoler organiserer specialundervisningen?

Hvornår skal ændringerne og tiltagene være udført? (Opstil en tidsplan)

Dansk som andetsprog

Såfremt skolen ikke har elever med tosproget baggrund, kan dette kapitel springes over, og dette noteres blot i skemaet.

Forslag til inspiration om undervisning i dansk som andetsprog: <http://pub.uvm.dk/2007/organisering/> Her kan søges hjælp, hvis skolen trænger til inspiration på sprogstimulering og dansk som andetsprog.

8.1 Måden, hvorpå skolen sikrer, at den råder over de nødvendige kompetencer i forhold til undervisning i dansk som andetsprog

Hvilke specielle forudsætninger har medarbejdere, der beskæftiger sig med dansk som andetsprog? Uddannelser, særlige erfaringer, andet? Hvordan sikrer skolen, at medarbejderne har forudsætninger for at undervise i dansk som andetsprog?

8.2 Måden, hvorpå skolen identificerer elever, der har behov for undervisning i dansk som andetsprog

Hvilke observationstyper bruges almindeligvis til identificering af elever med behov for dansk som andetsprog? Testtyper?

Hvordan identificerer skolen elever, der har behov for dansk som andetsprog enten permanent eller midlertidigt?

8.3 Måden, hvorpå skolen har organiseret sin generelle undervisning i dansk som andetsprog

Hvilke indsats typer i dansk som andetsprog benytter skolen sig af?

Udarbejdes der handleplaner for elever med behov for dansk som andetsprog?

Giv en generel beskrivelse af hvordan undervisningen i dansk som andetsprog organiseres henholdsvis i klassen og udenfor klassen.

8.4 Måden, hvorpå det sikres, at den givne sprogstimulering tilgodeser elevens behov

Hvordan sikrer skolen, at elever, der har modtaget sprogstimulering, får et udbytte af denne undervisning/indsats? Testtyper? Hvordan sikres det, at undervisningen i dansk som andetsprog/sprogstimuleringen virker?

8.5 Måden, hvorpå skolens opfølgning på elevernes udbytte af sprogstimuleringen, sker

Hvorledes sikres det, at den givne undervisning tilgodeser den enkelte elevs behov? Kontaktes elevens forældre? Spørges eleven, spørges elevens øvrige lærere? Bruger

skolen dét at teste elvens færdigheder før, under og efter undervisningen i dansk som andetsprog? Hvilke test?

8.6 Skolens evaluering

En sammenfatning af beskrivelserne og svarene fra 8.1 til 8.5.

Skolens vurdering

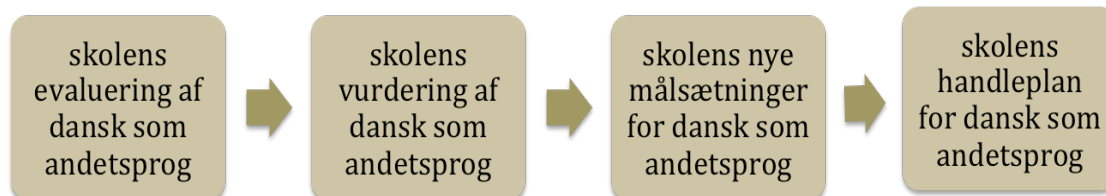
Hvordan vurderes skolens samlede undervisning i dansk som andetsprog? Har man ved evalueringen fundet at screeningen af eleverne fungerer? Reagerer skolen hurtigt når en elev har fået konstateret et støttebehov? Får elever, der modtager undervisning i dansk som andetsprog, et tilfredsstillende udbytte af indsatsen?

Skolens nye målsætninger

Har skolen på baggrund af denne evaluering besluttet nye tiltag, ændringer i procedurer eller lignende? Har skolens leder eller lærere, der er beskæftiget med dansk som andetsprog søgt information om undervisningens organisering og metodevalg på andre skoler?

Skolens handleplan

Hvornår skal ændringerne og tiltagene være udført? (Opstil en tidsplan).

Selvevaluering - kapitel 9

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Elevens videre forløb i uddannelsessystemet

9.1 Uddannelsesvejledning, som varetages af skolen eller kommunen

Her beskrives kort, hvordan opga ven med skolens uddannelsesvejledning på 7. til 10. årgang udføres.

Har skolen et samarbejde med det lokale UU-center, og hvordan er samarbejdet tilrettelagt?

Varetager skolen selv uddannelsesvejledningen af eleverne? Hvilke overvejelser ligger til grund for, at skolen selv varetager uddannelsesvejledningen?

Se evt. Fælles Mål for uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering:

<http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Folkeskolen/2009/Faelles-Maal-2009-Uddannelses-erhvervs-og-arbejdsmarkedsorientering>

9.2 Hvordan skolen evaluerer sin uddannelsesvejledning, hvis den varetages af skolen

Hvis skolen selv varetager uddannelsesvejledning – altså uden medvirken fra det lokale UU-system, skal det beskrives, hvordan evalueringen foretages. Hvis det lokale UU-center står for vejledningen kan pkt. 9.2 springes over. Dette noteres ud for pkt. 9.2 i evalueringsskemaet.

Skolens ledelse skal inden evalueringen gøre sig bekendt med :

Bekendtgørelse nr. 750 af 13/07/2009 og bekendtgørelserne nr. 872 til 876 alle af 07/07/2010. Disse kan alle ses på www.retsinformation.dk .

Evaluering af skolens egen uddannelsesvejledning på skolen

- Hvordan sikres det, at skolens vejleder har en uddannelses- og erhvervsvejleder-uddannelse, som er godkendt af Undervisningsministeriet, eller som kan dokumentere et tilsvarende vejledningsfagligt kompetenceniveau?
- Hvordan sikres det, at alle skolens elever på 7. til 10. årgang på tilfredsstillende vis har fået hjælp til at lave en uddannelsesplan?
- Hvordan sikres det, at elever, som har svært ved at vælge ungdomsuddannelse eller erhverv kan få individuel vejledning?
- Tilrettelægges vejledningen af eleverne til erhvervs- og uddannelsesvalg i 7.-10. årgang-individuelt, i grupper, fælles og hvilke overvejelser har skolen gjort sig i den anledning?

- Hvordan sikres der progression og differentiering i vejledningsprocessen, som sikrer, at eleven reflekterer over egne kompetencer og potentialer samt uddannelses- og erhvervs muligheder?
- Hvordan tilrettelægges elevernes introduktion til ungdomsuddannelser?
- Hvordan organiseres eleverne i 10. årgangs brobygningsforløb?
- Hvordan organiseres deltagelsen af eleverne i 8. årgang i introduktionskurser på ungdomsuddannelser?
- Hvordan sikres det, at elever på 9. årgang kan deltage i brobygningsforløb, hvis eleverne er uafklarede med valg af ungdomsuddannelse?
- Hvilke materialer præsenteres eleverne for? Er eksempelvis uddannelsesguiden.dk og e-vejledningen en del af det materialet, som eleverne bliver præsenteret for? Anvendes der andre materialer?
- Hvordan sikres det, at forældre og elever får information om uddannelses- og erhvervsvejledning? Anvender skolen f.eks. møder, tryksager eller andet?
- Hvordan sikres det, at skolens vejledning er tilpasset den enkelte elevs behov og forudsætninger?
- Hvordan tilrettelægges der vejledning for elever med særlige behov?
- Hvordan formidler skolen kommunale mentorordninger for elever, der har risiko for at få vanskeligheder ved overgangen til en ungdomsuddannelse?
- Hvilke særlige vejlednings- og undervisningsforløb tilbyder skolen ved overgangen til ungdomsuddannelser for elever med øget risiko for ikke at påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse?

9.3 Oplysninger om elevernes overgang til ungdomsuddannelser i evalueringsperioden fordelt på uddannelses tilbud

Her kan ses de officielle statistikker, som findes: <http://statweb.uni-c.dk/Databanken/reportingservicespublish/WebReports.aspx?category=ALL&instType=GRS>

Hvis skolen selv udarbejder statistikker, skal dette anføres og evt. forskelle fra de officielle statistikker skal søges forklaret. Dette kan evt. suppleres med interview- eller spørgeskemaundersøgelser hos tidligere elever. Vær opmærksom på, at der i så fald bør være tale om et bredt udsnit af tidligere elever.

9.4 Skolens vurdering af elevernes overgang til ungdomsuddannelser i evalueringsperioden

Evalueringen af dette punkt vil bestå i overvejelser og refleksioner over de indkomne data i pkt. 9.3.

Svarer skolens resultater til andre skoler i kommunen? Hvilke årsager kan tænkes at være medvirkende til eventuelle forskelle?

9.5 Oplysninger om elevgennemstrømning i evalueringsperioden

Nedenstående skema kan skabe overblik over elevgennemstrømningen på skolen. Udfor hver årgang noteres antallet af elever, der i evalueringsperioden er tilgået skolen og afgang fra skolen. I børnehaveklassen vil det i dette skema være naturligt at skrive til og afgang af elever, der er startet udenfor det sædvanlige starttidspunkt på skolen. For de øvrige årgange skrives antallet af elever, der er tilgået eller udgået af skolen. Forklaringerne kan muligvis være en øjenåbner for skolens medarbejdere eller ledelsen. Der kan ikke sættes præcise grænser for, hvor stor elevgennemstrømning, der er acceptabel, men det må være et tegn på kvalitet i skolen, hvis ingen elever forlader skolen før endt skolegang.

Evalueringsspe- riode: Skoleårene ___/___-___/___ og ___/___	Tilgang (skriv antallet af elever*, der er startet på de en- kelte årgange i evalueringssperi- oden)	Afgang (skriv antallet af elever*, der er udgået på de en- kelte årgange i evalueringssperi- oden)	Forklarin- ger fra forældre og elever i stikords- form (f.eks. flyt- ning, møb- ning, skils- misse, ar- bejdslø- shed/ øko- nomi mv.)	Evaluering (giver for- klaringerne anledning til ændrede politikker, sædvaner el. lign.?)
Bh. klasse				
1. årgang				
2. årgang				
3. årgang				
4. årgang				
5. årgang				
6. årgang				
7. årgang				
8. årgang				
9. årgang				
10. årgang				

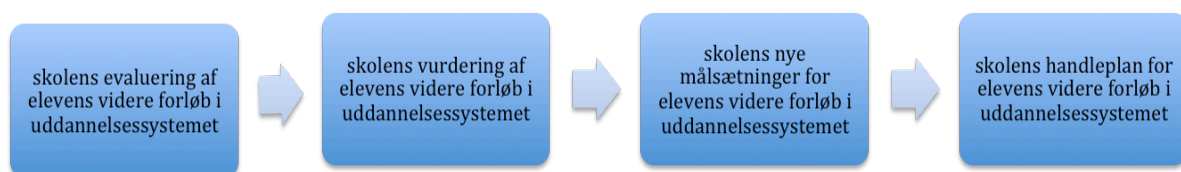
9.6 Skolens vurdering af elevgennemstrømning i evalueringsperioden

På baggrund af 4. og 5. kolonne i ovenstående skema vurderes elevgennemstrømningen på skolen. 4. og 5. kolonne i skemaet fra punkt 9.5 gennemgås. Vurderes det at årsagerne til elevafgang og elevtilgang ligger på et for området normalt niveau? Kniber det med elevtilgang på grund af mangel på børn i skolens nærområde?

9.7 Resultatet af vurderingen af elevgennemstrømningen og skolens samlede vurdering heraf

Nedenstående skema anvendes.

Skemaet er tænkt som inspiration til processen med at forbedre skolens målsætninger og bevidsthed omkring, hvor skolens undervisning fører dens elever hen.

Selvevaluering - kapitel 10

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Skoleledelsens kvalitetssikring og -udvikling af undervisningen

10.1 Skolens plan for kvalitetssikring og -udvikling af undervisningen

Følgende spørgsmål kan indgå i evalueringen af pkt. 10.1

Det er til dette kapitel ikke et krav, at der opstilles handleplaner efter endt evaluering af kapitlet, selvom det selvfølgelig kan være en god ide.

- Hvordan følger ledelsen op på, om undervisningen lever op til skolens mål og værdier? (metoderne beskrives nærmere)
 - Overværes undervisning?
 - Ses årsplaner mm.?
 - Ses dagsordner fra teams, fagudvalg mm.?
 - Udpeges der indsatsområder, som er fælles for hele skolen, afdelinger eller dele af skolen?
 - Andet?
- Hvordan sikrer ledelsen, at -
 - Medarbejderne kan få kontakt til/komme i dialog med ledelsen?
 - Medarbejderne kender mål, værdier, politikker og retningslinjer på skolen?
 - Medarbejderne kan få vejledning og/eller supervision?
 - Medarbejderne har en følelse af ejerskab og ansvar for undervisningen ud fra skolens værdier
 - Andet?
- Hvordan sikrer ledelsen, at faggrupperne på (humanistiske, naturfaglige og praktisk/musiske fag) skolen vedligeholder og udvikler deres kompetencer, samt udvikler undervisningen på skolen?
 - Afholdes der MUS, GRUS eller TUS?
 - Afsættes der midler til efteruddannelse af medarbejderne?
 - Er der retningslinjer for, hvordan en medarbejder kan opnå efteruddannelse?
 - Har medarbejderne mulighed for at deltage i fora, hvor der finder faglig udvikling sted?
 - Har skolens medarbejdere mulighed for at følge med i udgivelser fra undervisningsfaglige foreninger?
 - Andet?

For ledelser der søger yderligere inspiration, kan der henvises til en publikation, der bl.a. omhandler ledelsesforhold i Folkeskolen, – selvom det næppe i alle tilfælde lader sig direkte oversætte til friskoleforhold. Heri gives 6 bud på skoletyper, der lykkes med faglighed. Hvorvidt de lykkes med andre målsætninger fremgår ikke eksplicit. Publikationen er skrevet af Jill Mehlbye, som er docent og forsker ved institut for Anvendt Kommunal Forskning.

Publikationen, der kun findes på internettet, hedder: Sammenfatning af undersøgelsen »De gode eksempler«, Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 13 - 2004

10.2 Skolens plan for kompetenceudvikling

Følgende spørgsmål kan indgå i evalueringen af skolens strategi for kompetenceudvikling:

Hvilke tiltag kan identificeres på skolen, der medvirker til kompetenceudvikling af skolens medarbejdere?

- Afholder skolen pædagogiske dage eller lign.?
- Har skolens ledelse eller medarbejdere regelmæssig kontakt til/netværk med andre skoler i Dansk Friskoleforening eller lignende fællesskaber?
- Er der afsat midler i skolens budget til efter- og videreuddannelse af lærerne?
- Er midlerne prioriteret i forhold til skolens kompetenceudviklingsplan?
- Findes der procedurer for, hvordan en ny medarbejder introduceres til arbejdet på skolen?
- Er der udarbejdet en strategi/politik for medarbejdernes kompetenceudvikling?
- Har ledelsen overblik over medarbejdernes kompetencer?

Nedenstående skema kan være en hjælp til overblik med lærernes kompetencer på baggrund af MUS mv. i forhold til skolens behov. Skolens behov kan noteres i skemaet. Skemaet tænkes brugt til opsummering og må ikke offentliggøres, hvis enkelt medarbejdere er genkendelige i skemaet. Der bør være mindst 10 pædagogiske medarbejdere før skemaet gøres til genstand for offentliggørelse.

(skemaet skal anonymiseres af hensyn til skolens medarbejdere) Udviklingsområder	Humanistiske fagområde	Naturvidenskabelige fagområde	Praktisk musiske fagområde	Folkeskolens obligatoriske emneområder
Faglige kompetencer hos skolens medarbejdere				
Personlige kompetencer hos en eller flere medarbejdere				
Sociale kompetencer hos en eller flere af medarbejderne				
Organisatoriske kompetencer				

10.3 Hvordan skolens ledelse holder sig orienteret om nye krav til de frie grundskoler i øvrigt og sikrer, at nye krav til skolen implementeres

- Hvilke tegn er der på, at skolens ledelse holder sig orienteret om nye krav til de frie grundskoler og grundskolen i øvrigt og sikrer, at nye krav til skolen implementeres
- Har skolens ledelse deltaget i ledelses- og administrationskurser under Dansk Friskoleforening eller lignende kurser med tilsvarende indhold?
- Deltager skolens ledelse i øvrigt i løbende efteruddannelse?
- Deltager skolens ledelse i netværk eller har samarbejde med andre skoler, som er sammenlignelige?
- Er der udarbejdet en kompetenceudviklingsplan for skolens leder?
- Modtager skolens ledelse nyhedsbreve fra Dansk Friskoleforening eller lignende organisation?
- Modtager skolen orientering om ændrede fagmål, undervisningsplaner mv. i folkeskolen?
- Afholdes der jævnligt møder, hvor ledelsen kan debattere implementeringen af ændrede krav til slutmål mm., som eksempelvis lærermøder/pædagogiske rådmøder?
- Sikrer ledelsen, at skolen deltager i fælleskommunale netværk som f.eks. SSP-samarbejdet?

Selvevaluering - kapitel 11

Friskolernes Kontor

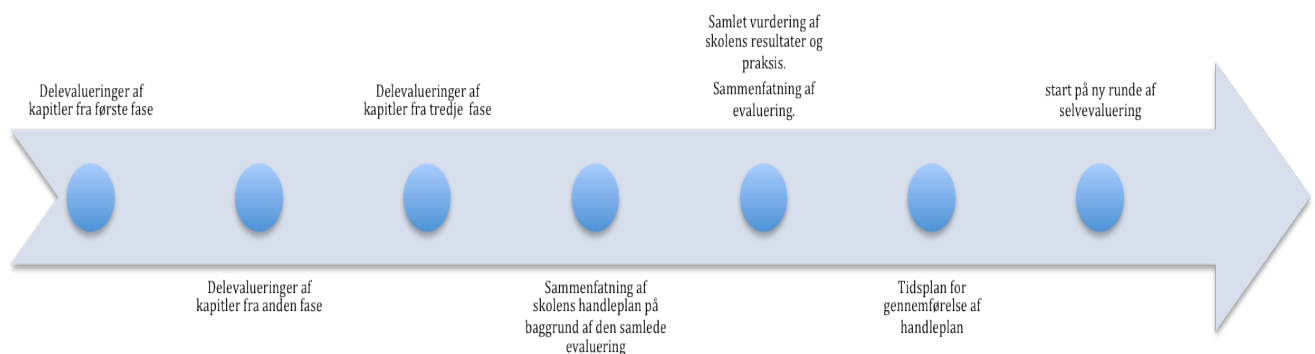
Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Samlet evaluering

11.1 Sammenfatning af evalueringens resultater og en samlet vurdering heraf

Ovenstående figur antyder forløbet i denne proces.

Den samlede vurdering gives på baggrund af de enkelte kapitlers evaluering. Vurderingen skal give udtryk for, hvorvidt skolen »står mål med folkeskolen«. Vurderingen behøver ikke nødvendigvis være en »kilometerlang« udredning, men skal relativt kort og præcist vurdere på hvilke af kapitlerne, skolen »står mål med« og på hvilke kapitler skolen ikke »står mål med«.

11.2 Hvilke tiltag skolen ønsker at iværksætte på baggrund af selvevalueringen?

Hvilke handleplaner har skolen besluttet?

Er der opstået afledte effekter eller nye handleplaner pga. de tidligere udarbejdede handleplaner?

Tiltagene/handleplanerne opstilles i henhold til opdelingen i kapitlerne i selvevalueringen, og der laves en overskuelig fremstilling af, hvornår tiltag og handleplanerne skal være implementerede.

11.3 En tidsplan for, hvornår tiltagene skal være gennemført

Tiltag i evalueringsperioden skal have begyndelsestidspunkt og tidspunkt for gennemførelse påført. Gennemførelsen/implementeringen kan række ud over evalueringsperioden, men skal være indenfor en »almindelig« tidshorisont, dvs. under 5 år.

Skolen bør iagttage sit værdigrundlag i forhold til de handleplaner og tiltag, der ønskes gennemført. I den forbindelse skal der lyde en opfordring til, at skolen udnytter de muligheder, der gives for at udarbejde alternative del- og slutmål samt undervisningsplaner.

Selvevaluering - kapitel 12

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Frivilligt kapitel

Brugerundersøgelse

Det er Dansk Friskoleforenings opfattelse, at det er vigtigt for en friskole at være i kontakt med sine brugere. Det giver derfor god mening at foretage en egentlig evaluering af skolens samlede tilbud blandt skolens brugere. Det er dog også en betydelig indsatskrævende øvelse at foretage en brugerundersøgelse. Det er derfor vores opfattelse, at BIKVA-modellen (se nedenfor) ikke nødvendigvis skal bruges i hver eneste evalueringsperiode, men at det vil være oplagt, at den bliver brugt den første gang skolen foretager en selvevaluering. Hvor ofte den derefter skal foretages vil i høj grad bero på et skøn, men hvis ikke andet taler for det, så kan hvert 6. år – eller i hver anden runde – være en god inspiration til ændringer i skolens kultur og hverdag.

Inden undersøgelsen sættes i gang er det også vigtigt, at skolens medarbejdere er grundigt orienteret om, hvordan undersøgelsen foregår.

Slutteligt skal den indledende instruktion være, at »undersøgerne« tager udgangspunkt i skolens værdier.

Kort vejledning til BIKVA

Hvad er BIKVA-modellen?

BIKVA står for **B**rugerinddragelse **I** **K**VAlitetsvurdering.

I BIKVA-modellen inddrages brugernes vurdering i evaluering af en indsats, som en væsentlig kilde til at sætte spørgsmålstegn ved indsatsens udmøntning i praksis.

Ideen er, at der med udgangspunkt i brugernes viden og udsagn igangsættes evaluering og organisatoriske læringsprocesser – specielt rettet mod det udførende niveau.

Brugerne har den centrale rolle. Det er deres kriterier, der definerer fokus for evalueringen og er dermed dem, der igangsætter læring i organisationen. Argumentet for at inddrage brugerne i evalueringer af skolens service er, at brugerne besidder væsentlig viden, som med fordel kan bruges til at forbedre og målrette den service, der ydes.

Hvordan gør man?

1. Trin

BIKVA-modellen starter med et gruppeinterview, hvor brugere skal sige og begrunde, hvad de finder henholdsvis positivt og negativt ved den ydelse de modtager.

Et eksempel kunne være, at forældrene har svært ved at tale med deres børns lærere. De føler, at lærerne går ind og definerer både problemer og løsninger i deres børns skolegang. Dermed oplever de, at læreren fratager elevens selvstændige initiativ og holdninger.

Resultatet af gruppeinterviewet vil være en række subjektive opfattelser og vurderinger af kvaliteten.

2. Trin

I næste trin præsenteres frontmedarbejderne (lærerne) for brugernes udsagn med henblik på, at de i et gruppeinterview drøfter mulige årsager til brugernes vurderinger og udsagn. Der kan være et misforhold mellem brugernes behov og ønsker, og det der leveres i praksis.

Et misforhold kan eksempelvis være, at frontmedarbejderne oplever brugerne som initiativforladte og netop derfor ser det som deres opgave at tage styringen. Frontmedarbejderne kan ligeledes mene, at det er ledelsen, der afviser at igangsætte de initiativer, brugerne kommer med.

Hensigten med dette er at igangsætte en refleksion over egen praksis hos frontmedarbejderne.

3. Trin

Udsagn fra gruppeinterview med brugere og frontmedarbejderne fremlægges efterfølgende for ledelsen. Hensigten er at ledelsen, drøfter årsager til såvel brugernes og frontmedarbejdernes udsagn.

4. Trin

Her fremlægges udsagn fra brugere, frontmedarbejdere og ledelsen for bestyrelsen. Hensigten er at få deres vurdering af årsager til alle deltagers udsagn.

Deltagere

Der bruges som udgangspunkt gruppeinterviews i alle led i evalueringen. Antallet af deltagere i gruppeinterviews bør begrænses til 4 eller 5. Afhængigt af hvilke brugere, det drejer sig om, kan det være mere hensigtsmæssigt at bruge enkeltmandsinterviews.

OBS!

- Brugernes vurderinger vil oftest være knyttet til relationerne mellem dem og frontmedarbejdere. 80-85 % af de temaer, brugerne rejser, vil handle om disse relationer.
- Nogle frontmedarbejderne vil tage brugernes udsagn som en personlig kritik. Gør det klart, at evalueringen ikke skal bruges til at "slå nogen i hovedet med eller finde 5 fejl." Det er udgangspunkt for læring og forbedring. Brugernes udsagn er ikke "sandheden" men blot deres subjektive oplevelser.
- Når der iværksættes en evalueringsundersøgelse som denne, vil det kræve handling. Både brugere og medarbejdere vil forvente, at der tages hånd om evalueringens resultater. Det er en god ide, at bestyrelsen og ledelsen er engageret i og ønsker at iværksætte forbedringer.

Tidsforbrug

Der skal afsættes tid og ressourcer til udvælgelse af interviewpersoner, gennemførelse og behandling af hvert af de fire interviews.

Ovenstående er baseret på Peter Dahler-Larsens og Hanne Kathrine Krogstrups bog¹: **Nye veje i evalueringen** - *Håndbog i tre evalueringsmodeller*. For en mere detaljeret gennemgang og vejledning af gennemførelsen af BIKVA-modellen henvises til denne bog.

Konklusion

Har evalueringen givet anledning til ændringer i skolens praksis?

Her forklares hvorfor ændringerne foretages. Hvis ikke der foretages ændringer bør det forklares, hvorfor der ikke foretages ændringer.

¹ Dahler-Larsen, P og Krogstrup, H.K.: Nye veje i evaluering, Systime, ISBN 87-616-0507-7

Selvevaluering på (skolens navn) _____

- Forældrereds og bestyrelse har d. __/__/20__ i fællesskab truffet beslutning om, at tilsynet med undervisningen, føres af skolen ved selvevaluering.
- Skolestyrelsen er underrettet d. __/__/20__ om beslutningen og beslutningen fremgår af skolens hjemmeside.

Formålet med selvevalueringen er at vurdere om -

- skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.
- skolen efter sit formål og i hele sit virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.
- elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk samt historie, hvis skolen ikke afholder folkeskolens afgangsprøve i dette fag.
- undervisningssproget er dansk.

Selvevalueringen er opdelt i mindst 10 og højst 11 kapitler i henhold til friskoleloven og bekendtgørelse om selvevaluering på frie grundskoler.

Kapitel 1 - Skolens profil

1.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens værdigrundlag [Evalueres også ved ændringer]			
1.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens samlede antal elever og lærere på evalueringstidspunktet			
1.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Klassetrin skolen tilbyder undervisning på [Evalueres også ved ændringer]			
1.4	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Undervisningens organisering med f.eks. klassetrin, hold, grupper, og herunder om skolen er afdelingsdelt [Evalueres også ved ændringer]			
1.5	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Afholder skolen prøver eller er den helt eller delvist prøvefri (udfyldes kun hvis skolen har elever i 9. eller 10. Årgang) [Evalueres også ved ændringer]			
1.6	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Fastsætter skolen slutmål for de fagområder, som folkeskolens fagreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner, eller om skolen følger folkeskolens Fælles Mål for fagene [Evalueres også ved ændringer]			
1.7	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Fastsætter skolen delmål for undervisningen i dansk, matematik, engelsk, geografi, biologi og fysik/kemi, eller følger skolen Fælles Mål [Evalueres også ved ændringer]			

Kapitel 2 - Elevens faglige standpunkt og generelle udbytte af undervisningen

2.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Evalueringemetoder som skolen anvender til systematisk iagttagelse af elevernes faglige standpunkt og elevernes generelle udbytte af undervisningen			
2.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan og hvor ofte de enkelte evalueringemetoder bliver anvendt på de forskellige klassetrin og fag			
2.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan og hvor ofte skolen inddrager elever, forældre og kolleger i evalueringen			
2.4	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan og hvor ofte skolen underretter elever og forældre om elevernes standpunkt og generelle udbytte af undervisningen			
2.5	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens samlede vurdering af elevernes faglige standpunkt, herunder i fagene dansk, matematik og engelsk samt historie, hvis skolen ikke afholder folkeskolens afgangsprøve i dette fag.			
Resultatet af evalueringen			Dato
Vurdering af evalueringen			Dato
Handleplan			Dato

Kapitel 3 – Skolens del- og slutmål samt undervisningsplaner

3.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvem der er inddraget i fastlæggelsen af skolens del- og slutmål samt undervisningsplaner og det generelle forløb			
3.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Om der i evalueringsperioden har været ændret på skolens del- og slutmål samt undervisningsplaner og baggrunden herfor			
3.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
På hvilken måde skolens del- og slutmål samt undervisningsplaner inddrages i den konkrete undervisning			
3.4	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
På hvilket grundlag det vurderes, om skolens del- og slutmål samt undervisningsplaner står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen			
3.5	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan skolen inddrager elevernes faglige standpunkt på årgangs- eller trinniveau i fagene dansk, matematik og engelsk i deres evaluering af, hvorvidt skolens undervisning leder frem mod de fastlagte del- og slutmål i de enkelte fag og fagområder			
3.6	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan skolen fastlægger og reviderer del- og slutmål samt undervisningsplaner for skolens fag og fagområder, herunder i fagene dansk, matematik og engelsk samt historie, hvis skolen ikke afholder folkeskolens afgangsprøve i dette fag			

3.7	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Resultatet af evalueringen			Dato
Vurdering af evalueringen			Dato
Handleplan – påtænker skolen at justere på målene?			Dato

Kapitel 4 - Elevens alsidige personlige udvikling

4.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan skolens tilrettelæggelse af undervisningen og øvrige aktiviteter fremmer elevens alsidige personlige udvikling			
4.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvilke metoder skolen anvender til at evaluere elevens alsidige personlige udvikling			
4.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Resultatet af evalueringen			Dato
Vurdering af evalueringen			Dato
Handleplaner			Dato

Kapitel 5 - Frihed og folkestyre

5.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan skolen forbereder til frihed og folkestyre i selve undervisningen, i skolens øvrige aktiviteter, i kontakten med den enkelte elev, på klasseniveau og på skolen som helhed			
5.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvilke metoder skolen anvender for at evaluere sin indsats på frihed og folkestyre			
5.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Resultatet af evalueringen			Dato
Vurdering af evalueringen			Dato
Handleplaner			Dato

Kapitel 6 - Tilbud om undervisning i 10. klasse

6.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvilke fag skolen tilbyder i 10. klasse, ud over de obligatoriske fag?			
6.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens forløb omkring selvvalgt opgave			
6.3	Dato for selvevaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens forløb omkring vejledning og tilrettelæggelse af en uddannelsesplan			
6.4	Dato for selvevaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens forløb omkring brobygning eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med uddannelsesperspektiv			
6.5	Dato for selvevaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Resultatet af evalueringen			Dato
Vurdering af evalueringen			Dato
Handleplaner			Dato

Kapitel 7 - Specialundervisning

7.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan sikrer skolen, at den råder over de nødvendige kvalifikationer i forhold til specialundervisning?			
7.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan identificerer skolen elever, der har behov for specialundervisning?			
7.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens generelle organisering af specialundervisningen, herunder om skolen anvender handleplaner for eleverne			
7.4	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan det sikres, at den givne specialundervisning tilgodeser elevernes behov?			
7.5	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Resultatet af evalueringen			Dato
Vurdering af evalueringen			Dato
Handleplaner			Dato

Kapitel 8 - Dansk som andetsprog

8.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan skolen sikrer, at den råder over de nødvendige kompetencer i forhold til undervisning i dansk som andetsprog?			
8.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan skolen identificerer elever, der har behov for undervisning i dansk som andetsprog?			
8.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens generelle organisering af undervisning i dansk som andetsprog			
8.4	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan sikres det, at den givne sprogstimulering tilgodeser elevens behov?			
8.5	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens opfølgning på elevernes udbytte af sprogstimuleringen			
8.6	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Resultatet af evalueringen			Dato
Vurdering af evalueringen			Dato
Handleplaner			Dato

Kapitel 9 - Elevens videre forløb i uddannelsessystemet

9.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
	Om skolens uddannelsesvejledning varetages af skolen eller kommunen		
9.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan skolen evaluerer sin uddannelsesvejledning, hvis den varetages af skolen			
9.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Oplysninger om elevernes overgang til ungdomsuddannelser i evalueringsperioden fordelt på uddannelsesstilbud			
9.4	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens vurdering af elevernes overgang til ungdomsuddannelser i evalueringsperioden			
9.5	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Oplysninger om elevgennemstrømning i evalueringsperioden			
9.6	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens vurdering af elevgennemstrømning i evalueringsperioden			
9.7	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Resultatet af evalueringen			Dato
Vurdering af evalueringen			Dato

Handleplaner	Dato
---------------------	-------------

Kapitel 10 - Skoleledelsens kvalitetssikring og -udvikling af undervisningen

10.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skoleledelsens plan for kvalitetssikring og -udvikling af undervisningen			
10.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Skolens plan for kompetenceudvikling			
10.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvordan skolens ledelse holder sig orienteret om nye krav til de frie grundskoler og grundskolen i øvrigt og sikrer, at nye krav til skolen implementeres			

Kapitel 11 - Samlet vurdering og handlingsplan

11.1	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Sammenfatning (kapitel 1-10) af evalueringens resultater og en samlet vurdering heraf			
11.2	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
Hvilke tiltag skolen ønsker at iværksætte på baggrund af selvevalueringen (kapitel 1-10)			
11.3	Dato for evaluering	Evalueret af	Næste evaluering senest
En tidsplan for, hvornår tiltagene skal være gennemført (fra kapitel 1-10)			

Selvevaluering – Vejledning til hjemmesidens opbygning

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

Ved første evaluering

Der oprettes et side på skolens hjemmeside, som kaldes »Selvevaluering«. Denne side skal have et link fra forsiden. Via siden »Selvevaluering« skal man kunne bladere videre til de viste overskrifter.

Siden »Selvevaluering« udfyldes med -

- Skolens navn
- Dato for forældrekredsens og bestyrelsens vedtagelse af, at skolen foretager selvevaluering
- Dato for underretning af Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen skal have besked senest 14 dage efter vedtagelsen. Såfremt vedtagelsen er sket på en generalforsamling, skal vedtagelsen underskrives af både dirigent og protokolfører. Sker vedtagelsen på et møde for forældrekredsen, skal vedtagelsen ligeledes underskrives af mødeleder og protokolfører.

På de underliggende sider på hjemmesiden skrives den egentlige evaluering fra hvert kapitel. Hvis der er behov for at vise »tunge dokumenter«, som bagvedliggende dokumentation, kan disse lægges som undersider til de enkelte kapitlers faneblade.

Kapitel 1 og 11 opdateres en gang årligt og når evalueringsperioden er slut. Skriv dato for sidste opdatering på hjemmesiden.

Ved anden og følgende evalueringer

Når 2. evalueringsperiode begynder – senest efter 3 år – skal skolen oprette en ny, synlig side på hjemmesiden for den kommende selvevaluering. Den tidligere evaluering skal fortsat være synlig indtil den nye selvevaluering er gennemført. Ændringerne kan ske kapitel for kapitel og kan efterhånden erstatte hinanden. Alternativt kan den tidligere selvevaluering være synlig helt indtil den nye selvevaluering er fuldt gennemført.

